

Quickscan & NNN-toetsing Wet natuurbescherming Ontwikkeling Tiemen Boelensweg te Buren, Ameland

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

+316 83 77 25 48

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan en NNN-toetsing Wet natuurbescherming Ontwikkeling Tiemen Boelensweg te Buren, Ameland

Leeuwarden, februari 2023

In opdracht van:

Rho Adviseurs

Uitvoering:

Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:

Mevr. A. Wieringa

Autorisatie:

Dhr. E.P. de Boer

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied

© Bureau FaunaX B.V. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding: Bureau FaunaX B.V. (2023). Ecologische quickscan & NNN-toetsing Wet natuurbescherming. Rho Adviseurs/ Ontwikkeling Tiemen Boelensweg te Buren, Ameland. Rapport 22310 . Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Gegevens die afkomstig zijn uit de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2.	RESULTATEN QUICKSCAN	5
2.1	Flora.....	5
2.2	Vogels	5
2.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	5
2.2.2	Overige (broed)vogelsoorten.....	5
2.3	Zoogdieren	6
2.3.1	Vleermuizen	6
2.3.2	Overige zoogdiersoorten	6
2.4	Reptielen en amfibieën	7
2.5	Vissen	7
2.6	Ongewervelden	7
3.	RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING	8
3.1	NatuurNetwerk Nederland.....	8
3.2	Ganzenfoerageergebied en weidevogelkansgebied	9
3.3	Natura2000 en stikstofgevoeligheid.....	10
3.4	Houtopstanden	11
4.	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	12
4.1	Overzicht beschermde soorten	12
4.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	12
4.2.1	Algemeen voorkomende broedvogels	12
4.2.2	Rugstreeppad.....	12
4.2.3	Gebiedsbescherming (ganzenfoerageergebied).....	13
4.2.4	Gebiedsbescherming (weidevogelkansgebied)	13
4.2.5	Gebiedsbescherming (stikstofgevoeligheid)	13
4.2.6	Vrijgestelde- en niet beschermde soorten: de zorgplicht.....	13
4.3	Overzicht vervolgstappen.....	13
5.	BRONNEN EN LITERATUUR.....	14
BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING		- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -

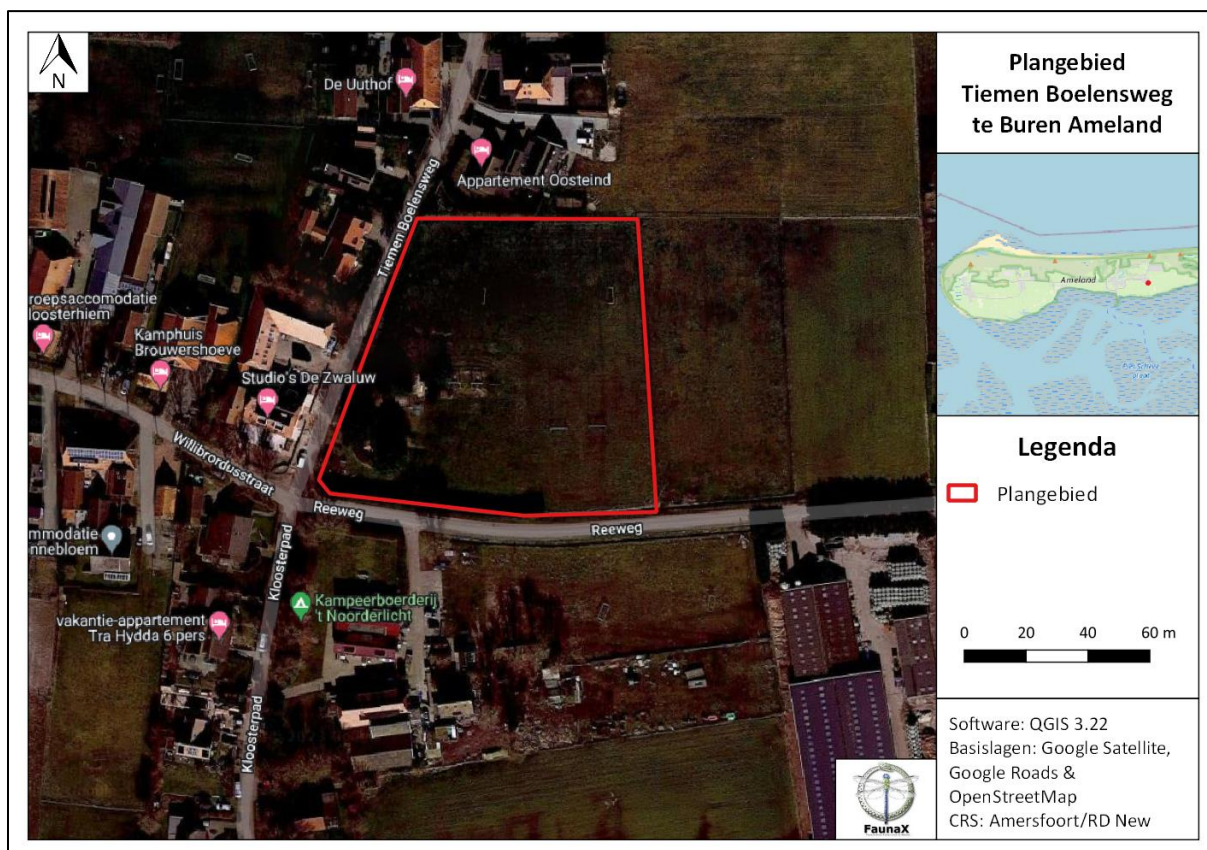
Vrijgestelde soorten provincie Fryslân.....	- 1 -
Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -
Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden.....	- 3 -
Natuur Netwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens het perceel aan de Tiemen Boelensweg te Buren, Ameland met grasland, coniferenhagen en naaldbomen te ontwikkelen tot vier woonpercelen (figuur 1.1).

Omdat de bovenstaande maatregelen een ruimtelijke ingreep betreffen, dient een toetsing te worden uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet zal naar verwachting in de nabije toekomst worden opgenomen in de Omgevingswet. Deze toetsing vindt eerst plaats in de vorm van een quickscan gebaseerd op het onderdeel soortbescherming.

Figuur 1.1. Plangebied te Buren, Ameland.

In het kader daarvan is door Bureau FaunaX B.V. een analyse gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer aanwezige beschermde natuurwaarden. Hierbij ligt de focus op flora en alle diergroepen waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Tevens is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen plannen op in de omgeving liggende beschermde natuurgebieden (Natura 2000 en NNN/EHS) (onderdeel gebiedsbescherming).

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) beschermde soorten in het kader van de Wet natuurbescherming voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de realisatie van de initiatieven en het in gebruik hebben ervan op deze beschermde natuurwaarden?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkómen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoekopzet

Soorten

In opdracht van Rho Adviseurs heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze quickscan heeft bestaan uit een veldbezoek en een bureaustudie gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze quickscan is uitgevoerd op donderdag 19 januari 2023 en vond plaats onder winterse weersomstandigheden (5°C, windkracht 4, wisselvallig). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het NatuurNetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur), ganzengedooftgebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief. Voor het NatuurNetwerk Nederland betreft het een uitgebreide toetsing.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bevindt zich zuidoostelijk binnen de bebouwde kom van Buren, Ameland. Het plangebied betreft een graslandperceel met aan de oost- en zuidzijde hoge coniferenhagen (figuur 1.2). In de zuidoosthoek staan clusters van naaldbomen en struiken en er bevindt zich een overdekte picknickplek met een houten constructie, gegolfde dakpannen en bestratte vloer. Aan de oostzijde van het plangebied staat een bomensingel met allerlei soorten nestkasten. Aan de zuidzijde van het plangebied loopt een smalle voedselrijke watergang. De bomensingel en watergang maken geen onderdeel uit van het plangebied. Ten oosten grenst het plangebied aan agrarische graslandpercelen. Aan de overige zijden grenst het plangebied aan (straten en) bebouwing van Buren. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van Buren en agrarisch gebied.

Figuur 1.2. Impressie plangebied te Buren, Ameland.

Men is voornemens het perceel te verbouwen ten behoeve van een viertal woningen (figuur 1.3). Met het planvoornemen zal de picknickplaats gesloopt worden en de coniferenhagen en naaldbomen en overige beplanting binnen het plangebied gerodid worden. Met het planvoornemen blijven de bomensingel en de watergang grenzend aan het plangebied behouden.

Figuur 1.3. Kadastrale kaart planvoornemen plangebied (bron: Rho Adviseurs).

2. RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Het plangebied wordt gekenmerkt door voedselrijk grasland met soorten zoals Engels raaigras, straatgras, smalle weegbree, paardenbloem, hondsdraf, madelief en gewoon biggenkruid (figuur 2.1). Het plangebied is vanwege habitateigenschappen en verspreidingsgegevens ongeschikt voor beschermde flora en deze zijn ook niet aangetroffen.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied.

- Op basis van de waargenomen soorten en de (habitat)eigenschappen van het plangebied is het voorkomen van beschermde plantensoorten uit te sluiten.

2.2 Vogels

2.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten of horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en deze zijn niet aangetroffen. Tevens zijn er geen sporen van aanwezigheid, zoals braakballen of sporen van uitwerpselen aangetroffen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde boomnesten kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Naast boomnesten met jaarronde bescherming zijn er ook gebouw broedende vogelsoorten waarvan de nesten jaarronde bescherming genieten, zoals huismus. De overdekte picknickplaats biedt door de toegankelijke balken wel nestgelegenheid voor huismus. Echter kon de picknickplaats door de open structuur goed bekeken worden en zijn er geen nestplaatsen noch sporen die duiden op nestplaatsen aangetroffen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op nestplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus binnen het plangebied kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op jaarrond beschermde (boom) nesten kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.2.2 Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedseizoen. De bomen, hagen en bosschages binnen het plangebied zijn geschikt als broedhabitat voor diverse soorten broedvogels, zoals merel en roodborst. Negatieve effecten van de werkzaamheden op broedvogels waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen bescherming genieten, kunnen daarom niet op voorhand worden uitgesloten.

- Er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden nestplaatsen bevinden van vogelsoorten waarvan de nesten alleen tijdens het broedseizoen beschermd zijn.

2.3 Zoogdieren

2.3.1 Vleermuizen

Het plangebied is tijdens het veldbezoek beoordeeld op waarden voor vleermuizen. Hierbij is de nadruk gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen. Ook is gekeken of door of langs het plangebied essentiële vliegroutes van vleermuizen kunnen lopen, of dat er sprake kan zijn van een essentieel foerageergebied.

Vleermuizen verblijven voornamelijk in boomholten, gebouwen en andere kunstmatige bouwwerken. Het plangebied betreft bomen en een kunstmatig bouwwerk, echter kan op voorhand worden uitgesloten dat in de bomen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn, door de afwezigheid van dergelijke holten. Daarnaast biedt de open structuur van de picknickplaats weinig ruimtes voor vleermuizen om te verblijven, welke ongeschikt zijn door de zeer beperkte mate van buffering. Negatieve effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten.

Naast verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen ook vliegroutes en/of foerageergebieden van vleermuizen een beschermde status hebben als deze van essentieel belang zijn voor het in stand houden van een verblijfplaats. Als vliegroute worden, afhankelijk van de soort, waterlichamen, bosranden, bomenlanen of gebouwen gebruikt. Als foerageergebied worden gebieden met groot aanbod aan voedsel gebruikt, zoals waterlichamen, bospercelen en bosschages. Het plangebied kan onderdeel zijn van een vliegroute en een foerageergebied. Echter zijn er in de omgeving voldoende alternatieven aanwezig, waardoor op voorhand kan worden uitgesloten dat in het plangebied essentiële vliegroutes/foerageergebied aanwezig zijn.

- Negatieve effecten van de werkzaamheden op verblijfplaatsen en essentiële vliegroutes en/of foerageergebied voor vleermuizen binnen het plangebied kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.3.2 Overige zoogdiersoorten

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor overige beschermde zoogdiersoorten. Op Ameland komen, naast vleermuizen, geen andere beschermde zoogdiersoorten voor die in de provincie Fryslân buiten de lijst met vrijgestelde soorten vallen (bron: NDFF).

Het is wel aannemelijk dat lichter beschermde (vrijgestelde) zoogdieren voor kunnen komen binnen het plangebied, zoals egel en haas (bron: NDFF). Hoewel deze soorten voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld binnen de provincie Fryslân, dient men zich wel te houden aan de voor deze soorten geldende zorgplicht (zie Bijlage I).

- Het voorkomen van overige beschermde zoogdiersoorten kan op basis van verspreidingsgegevens (NDFF) op voorhand worden uitgesloten.
- Voor voorkomende vrijgestelde soorten zoals egel en haas geldt de zorgplicht.

2.4 Reptielen en amfibieën

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen en amfibieën. De enige beschermde soort die op basis van verspreiding en habitatvoorkeur redelijkerwijs binnen het plangebied voor kan komen is de rugstreeppad. Deze soort is een algemeen voorkomende soort voor de Waddeneilanden die door zijn grote dispersieafstand van meerdere kilometers, praktisch het hele eiland als landhabitat kan gebruiken (figuur 2.2). Daarnaast ligt het plangebied nabij meerdere waterpartijen die als voortplantingswater van de soort kunnen dienen. Hierdoor kan het plangebied, ondanks dat de mogelijkheden tot overwintering beperkt zijn, als landhabitat gebruikt worden. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het landhabitat van de rugstreeppad kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.2. Waarnemingen van rugstreeppad op Ameland ten opzichte van het plangebied, rood kader (bron: NDDF).

Binnen het plangebied kunnen ook andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde reptielen binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van leefgebied van rugstreeppad binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.5 Vissen

Binnen het plangebied zijn geen waterpartijen aangetroffen die met het planvoornemen zullen worden aangetast. Tevens vallen de Waddeneilanden buiten het verspreidingsgebied van beschermde zoetwatervissen. Negatieve effecten op beschermde zoetwatervissen kunnen dan ook op voorhand uitgesloten worden.

- Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op beschermde zoetwatervissen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.6 Ongewervelden

Het plangebied bevat geen waardplanten of watervegetatie die essentieel zijn bij de voortplanting van beschermde insecten of andere ongewervelden. Op basis hiervan kunnen negatieve effecten van de werkzaamheden op beschermde ongewervelden binnen het plangebied worden uitgesloten.

- Op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens kan worden uitgesloten dat de werkzaamheden negatieve effecten zullen hebben op beschermde ongewervelden.

3. RESULTATEN GEBIEDSBESCHERMING

3.1 NatuurNetwerk Nederland

In Nederland zijn er verschillende onderdelen van gebiedsbescherming, waaronder het NatuurNetwerk Nederland (NNN/ voorheen Ecologisch HoofdStructuur of EHS). Het NNN vormt verbindende landschapselementen om de robuustheid van natuur te behouden. Het plangebied, het grasland, is aangewezen als NatuurNetwerk Nederland-gebied zijnde NNN beheergebied betreffende open grasland (figuur 3.1). Voor NNN-gebieden geldt de regel 'nee, tenzij...', waarbij er geen ruimtelijke ingrepen binnen het gebied mogelijk zijn, tenzij er kan worden beargumenteerd dat de belangen dusdanig groot zijn, er geen reële alternatieven zijn en er geen negatieve effecten voor natuur en de functionaliteit van het NNN-gebied ten gevolge van het planvoornemen teweeg worden gebracht. Hieronder zal de afweging voor het plangebied verder worden behandeld.

Het plangebied betreft open grasland aan de rand van het dorp. Het heeft weinig waarden voor natuur, behalve als ganzenfoerageergebied en voor weidevogels (zie hieronder). Het plangebied heeft een gelijkend habitat ten opzichte van het omliggende NNN-beheergebied, agrarische graslandpercelen (figuur 3.2). Hierdoor kan op voorhand worden uitgesloten dat de natuurwaarden binnen het plangebied van essentieel belang zijn. Tevens wordt het plangebied in de huidige situatie gebruikt als recreatie (kampeerplekken). Door menselijke bedrijvigheid zal in de omgeving voorkomende fauna zich niet snel vestigen binnen het plangebied. Beschermden waarden zijn dan ook nauwelijks aangetroffen (zie resultaten quickscan).

Ook de impact van het planvoornemen is beperkt. Met het planvoornemen zal 0,4 hectare aan NNN-beheergebied ontwikkeld worden voor woningbouw. Dit vormt nog geen 0,1% van het totale oppervlak aan NNN-beheergebied wat in de directe omgeving aanwezig is (>430 hectare). Daarnaast bevindt het plangebied zich aan de rand van het beheergebied, daardoor bekleedt het geen verbindende functie tussen andere delen van het beheergebied.

Het plangebied heeft geen essentiële functie qua natuurwaarden of verbinding tussen omliggende NNN gebieden, en door het beperkte oppervlak en het gelijkende omgevingsbeeld met omliggende NNN beheergebieden zal het planvoornemen geen significante gevolgen hebben voor het functioneren en de instandhouding van het NNN-beheergebied. Negatieve effecten van het planvoornemen op het aanwezige NNN-beheergebied zullen dusdanig klein zijn dat het initiatief naar ons inziens zonder conflict met het NNN-gebied doorgang kan vinden. Provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen.

Figuur 3.1. NatuurNetwerk Nederland gebieden in de omgeving van het plangebied, rood kader (bron: Natuur overzichtskaart, provincie Fryslân).

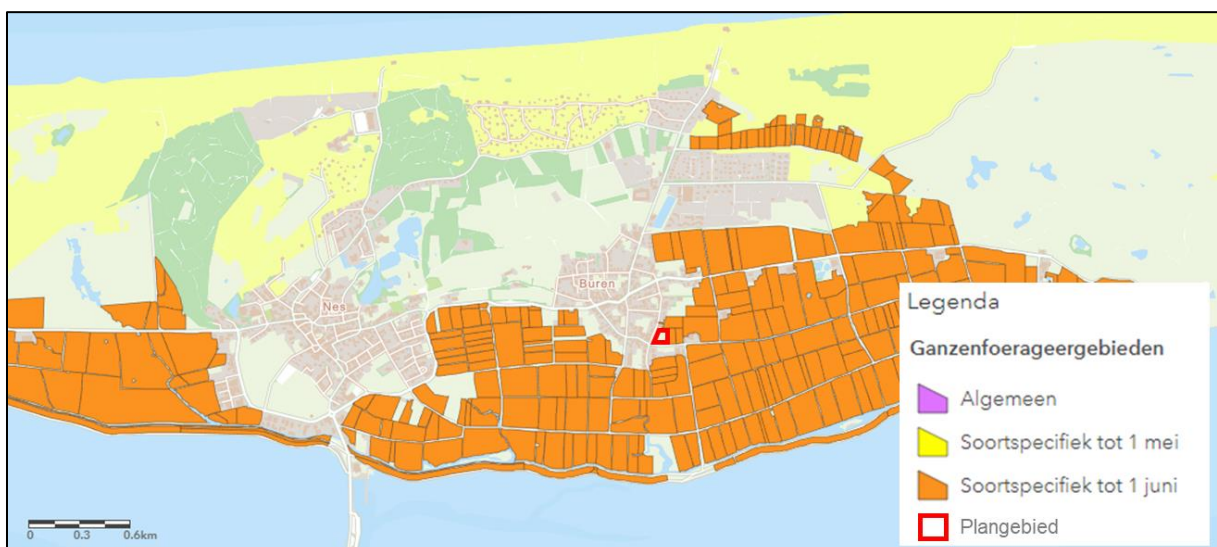

Figuur 3.2. Impressie landschapselementen NNN-beheergebied binnen het plangebied en daaraan grenzend.

- Het plangebied valt onder de NatuurNetwerk Nederland, zijnde NNN-beheergebied aangesteld door de provincie Fryslân. Echter vervult het plangebied geen essentiële functie of verbinding en vormt het slechts een klein oppervlak van het totale gebied. Negatieve effecten van het planvoornemen op het aanwezige NNN-beheergebied zullen dusdanig klein zijn dat het initiatief naar ons inziens zonder conflict met het NNN-gebied doorgang kan vinden. Provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen.

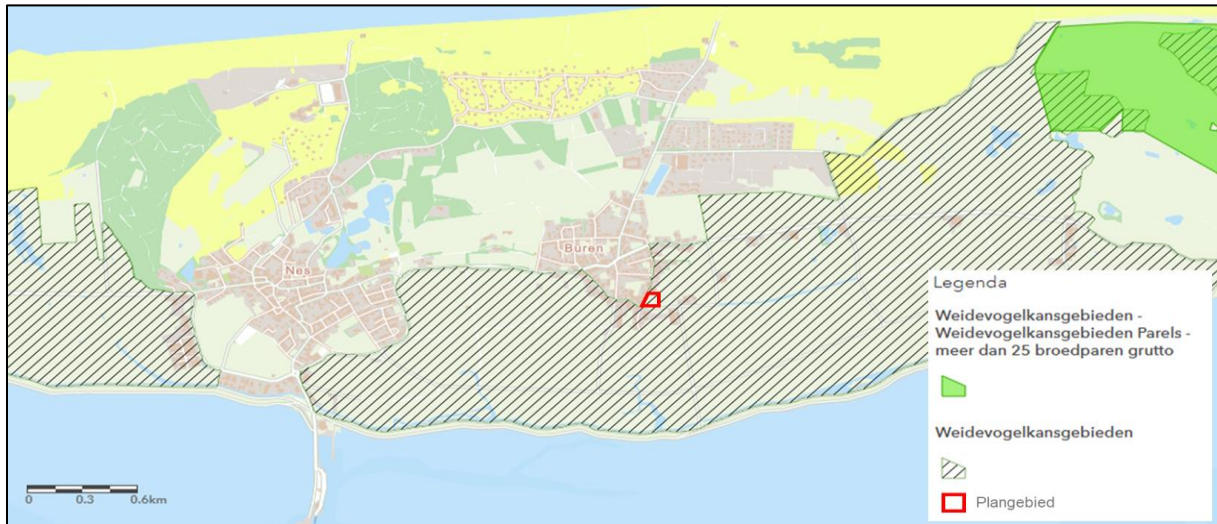
3.2 Ganzenfoerageergebied en weidevogelkansgebied

Het plangebied is geen onderdeel van het ganzenfoerageergebied, maar wordt er wel door omringd, zijnde *ganzenfoerageergebied: soortspecifiek tot 1 juni* (figuur 3.3). Dit houdt in dat er binnen de aangewezen gebieden, maar ook omliggende gebieden zoals het plangebied, een periode in het jaar rekening gehouden dient te worden met ganzen voor wat betreft verjaging/verstoring. Dit geldt zowel voor, tijdens als na de werkzaamheden. Negatieve effecten van het planvoornemen op ganzenfoerageergebied kunnen daarom niet direct op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 3.3. Ganzenfoerageergebieden in de omgeving van het plangebied, rood kader (bron: Natuur overzichtskaart, provincie Fryslân).

Naast ganzenfoerageergebied zijn er ook voor weidevogels gebieden aangesteld die in het bijzonder geschikt zijn als broedbiotoop voor kritische soorten. Het plangebied is onderdeel van het weidevogelkansgebied (figuur 3.4). Het plangebied vormt, net als het NNN-beheergebied, slechts een klein onderdeel van het totale gebied wat op Ameland als weidevogelkansgebied is aangewezen. Daarnaast zal het planvoornemen geen grote functieverandering doormaken, de bestemming verandert van recreatief naar wonen. Negatieve effecten van de werkzaamheden op het daarvoor bestemde weidevogelkansgebied kunnen dan wel marginaal zijn, ze kunnen niet volledig op voorhand worden uitgesloten.

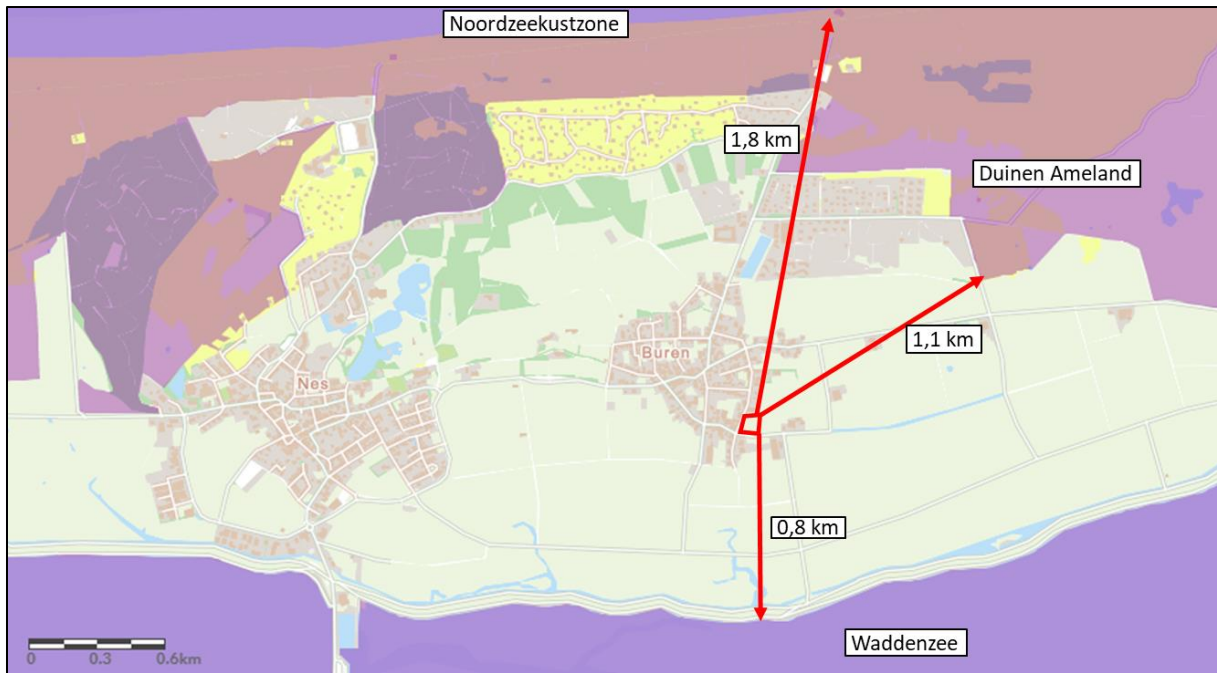

Figuur 3.4. Weidevogelkansgebieden in de omgeving van het plangebied, rood kader (bron: Natuur overzichtskaart, provincie Fryslân).

- Het plangebied grenst aan ganzenfoerageergebied aangesteld door de provincie Fryslân. Negatieve effecten van de werkzaamheden op dit gebied kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.
- Het plangebied valt onder weidevogelkansgebied aangesteld door de provincie Fryslân. Negatieve effecten van de werkzaamheden op dit gebied zijn marginaal maar kunnen niet volledig op voorhand worden uitgesloten.

3.3 Natura2000 en stikstofgevoeligheid

Het plangebied ligt buiten de grenzen van Natura2000-gebieden. In de omgeving van het plangebied zijn de volgende Natura2000-gebieden te vinden: Waddenzee (0,8 km), Duinen Ameland (1,1 km), en Noordzeekustzone (1,8 km), zie figuur 3.5. Voor alle gebieden zijn stikstofgevoelige habitattypen aangewezen, zoals schorren en zilte graslanden, grijze duinen (kalkarm), witte duinen en zilte pionierbegroeiingen (zeekraal). Tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden komt er waarschijnlijk extra stikstof vrij door bijvoorbeeld het inzetten van mobiele werktuigen. Deze extra stikstofemissie heeft mogelijk een effect op de stikstofgevoelige habitattypen binnen de voornoemde gebieden. Vanwege de korte afstand tot Natura2000-gebieden, de grootte van het project en het feit dat de kritische depositiewaarden (KDW's) van sommige habitattypen van met name Duinen Ameland al overschreden worden door de achtergronddepositie van dit gebied, zal de extra stikstofemissie van de werkzaamheden veelvuldig bijdragen aan het overschrijden van de KDW's (bron: AERIUS calculator). Wij adviseren daarom een AERIUS-berekening uit te voeren om de hoeveelheid stikstofdepositie als gevolg van het project in kaart te brengen. De provincie Fryslân is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS-berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

Figuur 3.5. Natura 2000-gebieden (paars) in de omgeving van het plangebied (rood) (bron: Natuur overzichtskaart Fryslân).

- Een Aeries-berekening in het kader van Natura 2000 is naar onze mening benodigd.

3.4 Houtopstanden

Als er een houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Uitgaande van het planvoornemen worden er wel bomen gerooid maar vallen deze binnen de bebouwde kom en het gaat om minder dan 10 are. Er is daarom geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

4. SAMENVATTING EN CONCLUSIES

4.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn dan ook alleen de soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 4.1. Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene broedvogels	Mogelijk	X				Werken buiten broedtijd
Amfibieën	Rugstreepad	Mogelijk			X		Ontheffing aanvragen
Zoogdieren Amfibieën	Algemeen voorkomende soorten	Mogelijk			X	X	Zorgplicht naleven

Gebiedsbescherming	Advies
Ganzenfoerageergebied, soortspecifiek tot 1 juni	Werkzaamheden buiten 1 november – 1 juni uitvoeren. Anders → overleg met provincie
Weidevogelkansgebied	Neem contact op met provincie Fryslân
Significante extra stikstofemissie	Een AERIUS-berekening uitvoeren

4.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Het project kan naar ons inzien doorgang vinden binnen het kader van de Wet natuurbescherming, mits men zich houdt aan de hieronder volgende aanbevelingen.

4.2.1 Algemeen voorkomende broedvogels

Het plangebied biedt mogelijkheden voor vogels om te broeden in bomen, struiken en oeverzones van het plangebied. Het gaat hier om soorten waarvan nesten alleen beschermd zijn tijdens het broedseizoen. Wij adviseren daarom om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen loopt grofweg van 15 maart tot 15 juli. Al dan niet afhankelijk van klimatologische omstandigheden kunnen sommige soorten eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat van belang is, is dat een broedgeval altijd beschermd is. Indien de werkzaamheden niet buiten het broedseizoen uitgevoerd kunnen worden, wordt geadviseerd de werkzaamheden onder begeleiding van een ecoloog uit te voeren.

4.2.2 Rugstreepad

Binnen het plangebied komt waarschijnlijk landhabitat van de rugstreepad voor. Door de breed verspreide populatie en hoge populatiedichtheid op Ameland, plus de aanwezigheid van voortplantingswater in de nabije omgeving van het plangebied is de kans dat de soort het plangebied als landhabitat gebruikt ondanks de geringe aanwezigheid van overwinteringsmogelijkheden aanzienlijk. Hierdoor kan nader onderzoek naar de verspreiding van de soort binnen het plangebied naar ons inzien achterwege worden gelaten en is het advies om direct over te gaan tot een ontheffingsaanvraag voor de rugstreepad.

4.2.3 *Gebiedsbescherming (ganzenfoerageergebied)*

Het plangebied grenst aan ganzenfoerageergebied. Tijdens maar ook na voltooiing van de werkzaamheden kan dit foerageergebied negatieve effecten ondervinden door het planvoornemen. We adviseren daarom contact op te nemen met provincie Fryslân over het mogelijke conflict tussen het initiatief en gebiedsbescherming voor wat betreft de voortgang van het project.

4.2.4 *Gebiedsbescherming (weidevogelkansgebied)*

Het plangebied is onderdeel van een weidevogelkansgebied. De kans op broedgevallen is door de functie van het plangebied marginaal. Daarnaast vormt het plangebied slechts een klein onderdeel van het totale oppervlak aan weidevogelkansgebied wat Ameland rijk is. Desalniettemin zal er met het planvoornemen iets aan oppervlakte van weidevogelkansgebied verloren gaan. We adviseren daarom contact op te nemen met provincie Fryslân over het mogelijke conflict tussen het initiatief en gebiedsbescherming voor wat betreft de voortgang van het project.

4.2.5 *Gebiedsbescherming (stikstofgevoeligheid)*

Tijdens de uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden komt er naar alle waarschijnlijkheid extra stikstof vrij door het inzetten van grote machines. Gezien de omvang van het project en de nabijheid van Natura2000-gebieden, is het naar onzes inziens zeer waarschijnlijk dat de kritische depositiewaarden (KDW's) van sommige habitattypen van met name Duinen Ameland die al overschreden worden door de achtergronddepositie van deze gebieden, veelvuldig overschreden zullen worden door de extra stikstofemissie van de werkzaamheden. Wij adviseren daarom een AERIUS-berekening uit te voeren om de hoeveelheid stikstofdepositie als gevolg van het project in kaart te brengen om zo de vervolgstappen te kunnen bepalen. De provincie Fryslân is bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van deze berekening benodigd is.

4.2.6 *Vrijgestelde- en niet beschermde soorten: de zorgplicht*

Er komen in het plangebied naar alle waarschijnlijkheid niet beschermde of vrijgestelde soorten voor, zoals verschillende soorten zoogdieren en amfibieën. Voor schade aan deze soorten geldt in principe een vrijstelling. De zorgplicht van de Wet natuurbescherming schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen.

4.3 Overzicht vervolgstappen

De werkzaamheden kunnen binnen de kaders van de Wet natuurbescherming worden uitgevoerd, mits aan de hieronder genoemde vervolgstappen wordt voldaan. Voor meer detaillering en uitleg, zie de paragraaf hiervoor.

- **Algemeen voorkomende broedvogels:** Werken buiten de broedtijd (grofweg 15 maart-15 juli).
- **Rugstreepad:** Ontheffing Wnb soortbescherming aanvragen bij de provincie Fryslân.
- **Vrijgestelde soorten:** Het naleven van de zorgplicht.
- **Gebiedsbescherming (ganzenfoerageergebied):** Neem contact op met provincie Fryslân over het mogelijke conflict tussen het initiatief en gebiedsbescherming voor wat betreft de voortgang van het project.
- **Gebiedsbescherming (weidevogelkansgebied):** Neem contact op met provincie Fryslân over het mogelijke conflict tussen het initiatief en gebiedsbescherming voor wat betreft de voortgang van het project.
- **Gebiedsbescherming (stikstofgevoeligheid):** Voer een AERIUS-berekening uit.

5. BRONNEN EN LITERATUUR

AERIUS Calculator

<https://calculator.aerius.nl/calculator/>

Alterra (2015). Synbiosis kaartenmachine Natura 2000 | Beschermde gebieden. Via:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.W. van Delft 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.- Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey- Nederland, Leiden

FLORON (2015) Verspreidingsatlas planten. Via <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Korsten, E. en Regelink, J.R. (2010). Cursus herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en ander ecologisch vooronderzoek. Zoogdierverseniging rapport 2010.44. Zoogdierverseniging, Nijmegen

Melis, J. & M. Koopmans, 2015. Fiskatlas Fryslân, verspreiding en ecologie van zoetwatervissen in Fryslân. Bornmeer, Gorredijk.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

www.ndff-ecogrid.nl

Natura 2000-gebieden Nederland

<https://www.natura2000.nl/gebieden/>

Natuur overzichtskaart provincie Fryslân

<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7cof48ef6def54&extent=120990,533762,221778,617075,28992>

RAVON

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

SOVON

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas Zoogdieren

<http://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Zoogdierverseniging

www.zoogdierverseniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Fryslân

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Fryslân vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Fryslân is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6515.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Fryslân.

<i>Zoogdieren</i>	<i>Amfibieën</i>
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Bunzing	Gewone pad
Dwergmuis	Kleine watersalamander
Dwergspitsmuis	Meerkikker
Egel	
Gewone bosspitsmuis	
Haas	
Hermelijn	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ree	
Rosse woelmuis	
Steenmarter	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Wezel	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Fryslân, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Friese gemeenten gedaan. De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geoogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

Natuur Netwerk Nederland/ Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.